

казниками інших форм звітності. Аналіз окремих показників балансу дозволяє виявити такі способи вчинення злочинів, як незаконне списання матеріальних цінностей; балансова величина дебіторської заборгованості може вказувати на безтоварні операції; балансові розміри прибутку на собівартість продукції, до якої можуть бути включені списані цінності і засоби або господарські операції, які взагалі не використовувались у виробничому процесі, та інші.

Отже, використання методів документального аналізу правоохоронними органами дозволяє одержати кількісну і якісну оцінку здійснених господарських операцій, виявити окремі правопорушення, встановити відповідальність посадових осіб та визначити розмір їх матеріальної або іншої відповідальності. На наш погляд, у сучасних умовах необхідна розробка конкретних рекомендацій щодо застосування методів документального аналізу правоохоронними органами по встановленню суперечностей між окремими обліковими показниками і на їх основі виявлення ознак окремих правопорушень.

КОНФЕРЕНЦІЇ ТА СЕМІНАРИ

Європейська інтеграція після прийняття Конституції для Європи: проблеми і перспективи розвитку (огляд наукового семінару)

21 жовтня 2005 року Інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Академії правових наук України й Харківський громадський фонд місцевої демократії провели науковий семінар «Європейська інтеграція після прийняття Конституції для Європи: проблеми і перспективи». В роботі наукового семінару взяли участь представники Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України, Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого, Європейського молодіжного клубу та громадських організацій.

При відкритті наукового семінару до учасників звернулися з привітанням Ю. П. Битяк (директор Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування) та О. С. Мірошник (директор Харківського громадського фонду місцевої демократії).

Науковий семінар пройшов у формі єдиного пленарного засідання.

З доповідями на семінарі виступили: канд. юрид. наук, доцент О. В. Тарасов «Юридична природа об'єднаної Європи», канд. юрид. наук, доцент І. В. Яковюк «Інституційний механізм ЄС за Конституцією для Європи», канд. юрид. наук О. Я. Трагнюк «Адаптація права України до права ЄС — як складова механізму євроінтеграції», аспірант В. Г. Гуцель «Функції національних

держав і Європейського Союзу: питання співвідношення», здобувач Ю. В. Байдін «Про межі суверенітету держав-членів ЄС: постановка питання», в обговоренні яких взяли активну участь учасники семінару. Тези доповідей наводяться.

На закритті семінару виступили Ю. П. Битяк і О. С. Мірошник, які зазначили його важливість, належний науково-практичний та організаційний рівень, обґрунтованість висловлених точок зору щодо актуальної проблеми державно-правового розвитку європейських держав в умовах європейської інтеграції.

*Матеріали підготував І. Яковюк, заступник директора
НДІ державного будівництва
та місцевого самоврядування АПрН України
з наукової роботи,
кандидат юридичних наук, доцент*

О. В. Тарасов, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри міжнародного права Національної юридичної академії України імені
Ярослава Мудрого

Юридична природа об'єднаної Європи

1. Питання правосуб'єктності Європейського Союзу (ЄС) є дискусійним у науці міжнародного права. Були запропоновані підходи, що визнавали ЄС федеративним (конфедеративним) об'єднанням, подібним до держав утворенням, ММУО, об'єднанням *suī generis* та ін. При цьому досить часто плутають ЄС з Європейськими співтовариствами (ЄСПв), а міжнародно-правовий статус держав-учасниць Договору про ЄС від 7 лютого 1992 року зі статусом держав-членів ЄСПв.

2. Згідно з концепцією правової особи ЄСПв складаються з двох ММУО (Європейське Співтовариство та Євроатом), які є окремими юридичними особами, що мають спільні органи — Раду ЄС, Єврокомісію, Європарламент та ін. Ці ММУО здатні уклада-

ти міжнародні договори. Зокрема, Угода про партнерство та співробітництво між ЄСПв і Україною від 14 червня 1994 року (УПС) була підписана окремо Співтовариствами і державами-членами. Таким чином, міжнародно-правовий статус держав-членів у рамках статутів ММУО і поза ними відрізняється. Відповідно, коли мають на увазі статус держав у рамках ММУО слід застосовувати термін «держави-члени». Коли такі ж самі держави діють поза межами статутів ММУО, слід говорити про «держави-учасниці» відповідного міжнародного договору.

3. Держави-учасниці Договору про ЄС надали можливість Раді ЄС укладати від свого імені міжнародні договори (ст. 24) з третіми країнами. Так, Протокол до УПС про приєднання до неї десяти нових держав-членів ЄС від 29 квітня 2004 року було підписано окремо за ММУО Радою ЄС та Єврокомісією, а за держави — окремо Радою ЄС. Відповідно Рада ЄС виступила у двох юридичних вимірах — як орган ММУО та як міжнародний орган держав-учасниць Договору про ЄС. Це стало можливим лише тому, що держави-члени Співтовариств є одночасно і державами-учасницями Договору про ЄС. Але з юридичної точки зору не слід плутати ці різні міжнародно-правові статуси держав.

Окреслена складна міжнародно-правова ситуація дозволяє говорити про міжнародну правосуб'єктність лише двох ММУО (Європейське Співтовариство та Євроатом), що мають спільні органи, а не Європейського Союзу як сукупність держав-учасниць Договору про ЄС. Дійсно, спірним є питання про міжнародну правосуб'єктність самої Ради ЄС, коли вона діє не як орган Співтовариств, а як окремий міждержавний орган згідно з Договором про ЄС. До прийняття Конституції ЄС, яка б вирішила це питання шляхом визнання міжнародної правосуб'єктності ЄС, Рада ЄС одночасно має такі правові статуси — один з органів Європейського Співтовариства, один з органів Євроатома, окремий міждержавний орган держав-учасниць Договору про ЄС 1992 року. На жаль, така ситуація створює на практиці юридичну невизначеність та плутанину правових статусів серед учасників міжнародних правовідносин.